

5. Тур О. М. Особистісно-орієнтований підхід у процесі формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності / О. М. Тур // Педагогічна освіта: теорія і практика. - 2015. - Вип. 18. - С. 111-116.

6. Фатеев В. А. Реализация личностно ориентированного подхода в практике профессиональной подготовки учителя физической культуры / В. А. Фатеев // Ukrainian Journal of Ecology. – 2015. – №1а (14). – С. 154-161.

7. Boyce B. A. The Impact of Supply and Demand on Doctorates in Physical Education Teacher Education: The Future of the Profession / Barbara Ann Boyce, Jackie Lund, Kason O'Neil // Quest. – V. 68, – Issue 3: The Future of Kinesiology in Higher Education. – 2016. – P. 337-347.

8. Oliver K. L. «The sweetness of struggle»: innovation in physical education teacher through student-centered inquiry as curriculum in a physical education methods course / K. L. Oliver, H. A. Oesterreich, R. Aranda, J. Archeleta, C. Blazer, K. de la Cruz // Physical Education and Sport Pedagogy. – V. 20. – Issue 1. – 2015. – P. 97-115.

9. Harris J. Physical education teacher education students' knowledge, perceptions and experiences of promoting healthy, active lifestyles in secondary schools / Jo Harris // Physical Education and Sport Pedagogy. - Volume 19, Issue 5. – 2014. – 466-480.

References

1. Odnoletok T. V. (2009). "Personality oriented approach in training of the future physical culture teachers in the process of the pedagogical practice", Pedagogics, psychology and medico-biological problems of the physical education and sport, Vol. 12, pp. 136-138.

2. Opanasenko N. (2011). "Personality oriented approach in the primary school teacher's training in conditions of the credit-module teaching system", Problems of the modern teacher's training : The Uman Pavlo Tychyna state pedagogical University scientific works collection, Vol. 3, pp. 325–333.

3. Panfilov O. P., Borisova V. V., Shestakova T. A. (2013). "Innovative approaches to the physical culture specialists' training quality increase", Newsletter. Physical culture. Sport, Vol. 2, pp. 133-140.

4. Selevko G.K. (1998). "Modern educational technologies": [teaching manual]. Moscow: Folk education.

5. Тур О. М. (2015). "Personality-oriented approach in the process of forming communicative competency of the future specialists in the documents science and information activity", Pedagogical education: theory and practice, Vol. 18, pp. 111-116.

6. Fateev V. A. (2015). "The realization of the personality oriented approach in the physical culture teacher's professional training practice", Ukrainian Journal of Ecology, no. 1a (14), pp. 154-161.

7. Boyce B. A., Barbara Ann Boyce, Jackie Lund, Kason O'Neil (2016). "The Impact of Supply and Demand on Doctorates in Physical Education Teacher Education: The Future of the Profession", Quest, Vol. 68, Issue 3, pp. 337-347.

8. Oliver K. L., Oesterreich H. A., Aranda R., Archeleta J., Blazer C., K. de la Cruz (2015). "The sweetness of struggle": innovation in physical education teacher through student-centered inquiry as curriculum in a physical education methods course", Physical Education and Sport Pedagogy, Vol. 20, Issue 1, pp. 97-115.

9. Harris J. (2014). "Physical education teacher education students' knowledge, perceptions and experiences of promoting healthy, active lifestyles in secondary schools", Physical Education and Sport Pedagogy, Vol. 19, Issue 5, pp. 466-480.

УДК: 378:[37.091.12.011.3-051:796]

Бермудес Д. В.

кандидат педагогічних наук, старший викладач

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, м. Суми

ГЕНЕЗА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Метою статті є дослідження генези професійної підготовки вчителів фізичної культури в закладах вищої освіти. З опорою на авторську періодизацію історії розвитку професійної підготовки фахівців фізичного виховання і спорту в Україні у ХХ столітті Л. Сущенко, використанням аналізу наукової думки та систематизації вітчизняних дисертаційних досліджень вирізняє та характеризує ключові наукові дослідження генези професійної підготовки вчителів фізичної культури в окремих країнах. Перспективами подальших наукових розвідок є пошук оновлення змісту, форм і методів підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності.

Ключові слова: генеза, професійна підготовка, вчитель фізичної культури.

Бермудес Д. В. Генезис профессиональной подготовки учителя физической культуры. *Целью статьи является исследование генезиса профессиональной подготовки учителей физической культуры в учреждениях высшего образования. С опорой на авторскую периодизацию истории развития профессиональной подготовки специалистов физического воспитания и спорта в Украине в ХХ веке Л. Сущенко, использованием анализа научной мысли и систематизации отечественных диссертационных исследований определены и охарактеризованы ключевые научные исследования генезиса профессиональной подготовки учителей физической культуры в разных странах. Перспективами дальнейших научных исследований является поиск обновления содержания, форм и методов подготовки будущих учителей физической культуры к профессиональной деятельности.*

Ключевые слова: генезис, профессиональная подготовка, учитель физической культуры.

Diana Bermudes. Genesis of professional training of physical education teacher. The purpose of the article is to study the genesis of professional training of physical education teachers in higher education institutions. The analysis and systematization of scientific sources made it possible to determine that among the scientific sources on the historical aspects of the physical education teachers training in individual countries one should mention the monograph "Professional training of future specialists in physical education and sports" by L. Sushchenko. The researcher suggested authorial periodization of professional training development history of specialists in physical education and sports in Ukraine in the XXth century. Scientist distinguishes six periods in professional training development history of specialists in physical education and sport in Ukraine in the XX century. The first period (1900 - 1920 years). Seperate institutions appeared which provided professional training of specialists in physical education and sports. There were created Froebel's pedagogical courses in Kharkiv and Froebel's pedagogical institute in Kyiv. The second period (1920 - 1929 years). There was formed the Ukrainian system of physical education. The third period (1929-1940). The State Institute of Ukraine on Physical Education was established, the High School of Trainers was opened. Fourth period (1940 - 1959 years). Faculties of physical education at pedagogical institutes were created. The fifth period (1959 - 1991). Dnipropetrovsk and Kharkiv state institutes of physical culture were created. The sixth period began in 1991. It was the search for ways of reforming physical education, its adaptation to market relations. Based on the Sushchenko's authorial periodization of professional training development history of specialists in physical education and sports in Ukraine in the 20th century, by using the analysis of scientific thought and systematization of national dissertational research it was outlined and characterized the key scientific researches on the genesis of professional training of physical education teachers in individual countries. Prospects for further scientific research are the search for updating the content, forms and methods of preparation of future physical education teachers for professional activity.

Keywords: genesis, professional training, physical education teacher, physical education, authorial periodization.

Постановка проблеми. Принципові зміни розвитку суспільства в Україні, перехід української освіти на європейські стандарти, обумовлюють зростання важливості педагогічної праці вчителя фізичної культури як фахівця компетентного, творчого та активного, який на високому рівні володіє новітніми технологіями й методиками навчання та спроможного здійснювати освітню діяльність із урахуванням сучасних вимог і стандартів [11]. Таким чином, цілком очевидно, що історико-педагогічні дослідження проблем розвитку професійної підготовки вчителів фізичної культури у вищих педагогічних закладах України в ХХ – на початку ХХІ століття може бути доцільним використовувати для пошуків оновлення змісту, форм і методів підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності.

Аналіз літературних джерел. Проблема підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до професійної діяльності не нова. Так, історико-педагогічні дослідження проблем розвитку підготовки вчителів фізичної культури в окремих країнах представлено в наукових пошуках Н. Долгової (2001), Г. Жигadlo (2007), Т. Кравчук (2004), В. Пасічника (2010), І. Рядинської (2008) та ін.

Мета статті. Дослідити ґенезу професійної підготовки вчителів фізичної культури у закладах вищої освіти.

Методи дослідження. Аналіз та систематизація наукових джерел.

Виклад основного матеріалу. Освітні реформи другої половини ХІХ століття були передумовами становлення й розвитку професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих педагогічних закладах України. Визнання педагогічною громадськістю важливої ролі фізичного виховання у формуванні здорової, гармонійно розвиненої особистості та необхідності його уведення до освітнього процесу шкіл зумовило потребу у кваліфікованих фахівцях цієї галузі [1].

Аналіз наукової думки та систематизація вітчизняних дисертаційних досліджень дозволили вирізнити розвідки щодо дослідження ґенези професійної підготовки вчителів фізичної культури в окремих країнах (табл. 1).

Таблиця 1

Дисертаційні дослідження ґенези професійної підготовки вчителів фізичної культури в окремих країнах

Рік	Автор	Місто	Шифр	Тема
2004	Кравчук Тетяна Миколаївна	Харків	13.00.01	Педагогічна підготовка майбутніх учителів фізичного виховання у вищих педагогічних закладах України (20–80 рр. ХХ ст.).
2007	Жигadlo Геннадій Бісславович	Київ	13.00.01	Розвиток методичної підготовки вчителів фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах України (1964–1998 рр.).
2008	Рядинська Ірина Анатоліївна	Харків	13.00.01	Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позаурочної роботи (друга половина ХХ ст.).
2010	Пасічник Володимир Романович	Київ	13.00.01	Підготовка вчителів фізичної культури у Польщі (друга половина ХІХ–початок ХХІ століття).
2011	Долгова Наталя Олександрівна	Суми	13.00.01	Модернізація фізичного виховання та спорту в університетській освіті Польщі (1991–2011 рр.).

Серед наукових джерел щодо історичних аспектів підготовки вчителів фізичної культури в окремих країнах варто відзначити монографію Л. Суцценко «Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту». Дослідниця запропонувала авторську періодизацію історії розвитку професійної підготовки фахівців фізичного виховання і спорту в Україні у ХХ столітті. Вчена виокремлює шість періодів розвитку професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту в Україні у ХХ столітті [10]. Перший період (1900 – 1920 рр.) – виникнення окремих інституцій де здійснювалась

професійна підготовка фахівців фізичного виховання та спорту, створення Педагогічних фребелівських курсів у Харкові та Фребелівського педагогічного в Києві. Другий період (1920–1929 рр.) – сформовано українську систему фізкультурної освіти. Третій період (1929–1940 рр.) – створено Державний інститут фізичної культури України, відкрито Вищу школу тренерів. Четвертий період (1940–1959 рр.) – створено факультети фізичного виховання при педагогічних інститутах. П'ятий період (1959–1991 рр.) – створено Дніпропетровський і Харківський державні інститути фізичної культури. Шостий період розпочався з 1991 рр. – пошук шляхів реформування фізкультурної освіти, її адаптація до ринкових відносин [247, 200–201].

З опорою на періодизацію Л. Суцzenко докладніше розглянемо праці вітчизняних дослідників історії професійної освіти фахівців фізичної культури і спорту.

Перший період (1900–1920 рр.) авторка охарактеризувала виникнення окремих інституцій де здійснювалась професійна підготовка фахівців фізичного виховання і спорту, створенням Педагогічних фребелівських курсів у Харкові та Фребелівського педагогічного в Києві. Особливості соціально-економічно та суспільно-політичного розвитку перехідного періоду (1917–1919 рр.) обумовили своєрідність становлення системи підготовки педагогічних кадрів. Перебудову вищої педагогічної освіти цього періоду пов'язували, як зазначає Н. Дем'яненко, «в основному з реконструкцією вчительських інститутів (їх злиття з вищими педагогічними курсами), утворенням нових вищих навчальних закладів, переважно університетського типу та різного типу вчительських курсів» [2, 141–150].

Другий період (1920–1929 рр.) Л. Суцzenко характеризує сформованістю системи української освіти. Введення у 1930 році предмету «фізичне виховання» та двох на тиждень обов'язкових занять з фізичної культури у вищих навчальних закладах країни стимулювало відкриття по всій території Радянської України, зокрема в Києві, Одесі, Луганську, Артемівську, технікумів фізичної культури, які готували фахівців із середньою освітою [6, 9].

Виокремлений Л. Суцzenко третій період (1929–1940 рр.) охарактеризований створенням Державного інституту фізичної культури України, відкриттям Вищої школи тренерів. Уперше систематизацію теоретичних питань і узагальнення практичної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах України в 20–80-ті рр. ХХ ст. у своїх дослідженнях здійснила Т. Кравчук. Дослідниця обґрунтувала основні етапи становлення і розвитку педагогічної підготовки, з'ясувала специфіку і динаміку розвитку змісту педагогічної підготовки вчительських кадрів з фізичного виховання у визначений період [6].

Четвертий період (1940–1959 рр.) Л. Суцzenко характеризує створенням факультетів фізичного виховання при педагогічних інститутах. Із 1947 року новий підхід до підготовки вчительських кадрів в Україні пов'язаний із відкриттям факультетів фізичного виховання при Вінницькому, Кримському, Луганському, Миколаївському, Одеському, Харківському та Черкаському вищих педагогічних закладах. Факультети, на відміну від попередніх закладів фізкультурної освіти, були покликани виконувати нові функції, пов'язані не тільки з наданням учителю необхідної практично-методичної підготовки, а й зі створенням теоретичної бази викладацької діяльності, озброєнням майбутніх спеціалістів новітніми науковими знаннями, прогресивними педагогічними ідеями, підвищенням їхнього культурно-освітнього рівня [6, 10].

Прийнятий у 1959 році «Закон про зміцнення школи із життям» зумовив перегляд і перебудову змісту загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання з метою його наближення до потреб школи [12].

П'ятий період (1959–1991 рр.) Л. Суцzenко відзначає створенням Дніпропетровського і Харківського державних інститутів фізичної культури. У 60–70 роках ХХ століття зміст освіти у вищих і середніх педагогічних навчальних закладах, де готувалися вчителі фізичного виховання, розширювався у зв'язку із вимогами соціального і науково-технічного прогресу. Навчальні плани й програми було змінено вже на початку 1967–1968 навчального року. Їх структура і зміст, як зазначає Л. Хомич, «відрізнялася наступністю і послідовністю у вивченні навчальних дисциплін, чіткішою спеціалізацією і послідовністю підготовки вчителя, високим рівнем професійно-педагогічної спрямованості навчання» [12, 66].

Важливим кроком щодо покращення змісту педагогічної підготовки студентів факультетів фізвиховання в ці роки було введення до навчальних планів вивчення методик спортивно-педагогічних дисциплін, а також збільшення обсягу педагогічної практики з відривом від навчання та уведення нових видів педагогічної практики: безвідривної та практики з виховної роботи в школах-інтернатах [6, 10].

Г. Жигadlo в дисертаційному дослідженні «Розвиток методичної підготовки вчителів фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах України (1964–1998 рр.)» розглядає означену підготовку одночасно як системоутворюючу та самостійну складову професійної підготовки педагогів. На основі аналізу наукових розробок, архівних документів та періодичних видань він виокремлює основні періоди розвитку, специфіку й особливості методичної підготовки на кожному з них. Дослідник удосконалює структурну модель професійної підготовки вчителів, особливе місце в якій посідає методична підготовка; обґрунтовує основні напрями використання історичного досвіду в умовах світових інтеграційних процесів [3].

Шостий період розпочався з 1991 рр. – пошуком шляхів реформування фізкультурної освіти, її адаптацією до ринкових відносин. У 1991 році відбулося проголошення незалежної Української держави. Прийнятий Верховною Радою України Закон «Про освіту», давав правову основу для побудови національної системи освіти. Згідно з ним освітня сфера України орієнтувалася на всебічний розвиток особистості, яка визначалася найбільшою цінністю суспільства [4].

Отже, в умовах розвитку незалежної України змінились ідеологічні орієнтири та теоретико-методичні засади, що визначали мету і зміст освітньої і виховної роботи у фізичному вихованні. Ідеї гуманізму проникають в педагогіку і відроджують ідеал гармонійного розвитку особистості, в якому фізична культура є основою побудови фундаменту духовності, взаємозв'язку фізичного виховання з іншими видами виховання, у тому числі з естетичним. Усе більш очевидно, що фізкультурна освіта – це не тільки знання та вміння школяра бути здоровим, міцним, а й ще уміння бути красивим тілом та духом [8, 48–49].

У кінці 90-х років ХХ століття Н. Мацкевич, аналізуючи підготовку спеціалістів у сфері фізичного виховання, актуалізує питання про щорічне зменшення кількості здорових дітей в Україні, зниження рівня їх працездатності. Дослідниця наголошувала, що «підготовка спеціалістів у сфері збереження та зміцнення здоров'я – одна із основних функцій фізкультурних вищих навчальних закладів» [7, 51–55].

Л. Сущенко доводить, що «тривалий час у радянські часи спеціалізовані вищі навчальні заклади України були зорієнтовані переважно, на підготовку висококваліфікованих тренерських кадрів, тому утворилась своєрідна прогалина в підготовці майбутніх фахівців у сфері фізкультурно-оздоровчої, рекреаційної, туристичної діяльності» [10, 182]. Шляхи становлення професійної підготовки фахівців до роботи з лікувальної фізичної культури, учителів фізичної культури в Україні та визначення історичних періодів становлення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями з відхиленням у стані здоров'я розкриває в своїх дослідженнях Л. Іванова [5].

Цілісний аналіз теорії та практики підготовки майбутніх учителів фізичної культури до позаурочної роботи з учнями у другій половині ХХ ст. уперше здійснила І. Рядинська. Науковими пошуками дослідниці виявлено основні етапи становлення й розвитку до означеної підготовки вчительських кадрів з фізичного виховання. Авторка уточнила зміст підготовки майбутніх учителів фізичної культури до позакласної й позашкільної фізкультурно-оздоровчої і спортивно-масової роботи з учнями на виділених етапах та конкретизувала його складники, виявила й висвітлила нові активні форми і методи загальнопедагогічної та спеціально-методичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, визначила провідні тенденції розвитку підготовки майбутніх учителів фізичної культури до позаурочних форм роботи [9].

Важливим для нашого дослідження є те, що Л. Сущенко відмовилась від традиційного ідеологічного підґрунтя у визначенні основних періодів розвитку систем професійної підготовки фахівців фізичного виховання і спорту в Україні у ХХ ст. Авторка встановила, що «головними чинниками, які впливали на зміст і структуру професійної підготовки фізичного виховання і спорту, були зміни в соціально-економічному розвитку держави на кожному із визначених періодів» [10, 200].

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Ґрунтовний аналіз наукових джерел дозволив схарактеризувати ключові наукові дослідження генези професійної підготовки вчителів фізичної культури в окремих країнах. Таким чином, цілком очевидно, що історико-педагогічні дослідження проблем розвитку професійної підготовки вчителів фізичної культури у вищих педагогічних закладах України в ХХ – на початку ХХІ століття доцільно використовувати для пошуків оновлення змісту, форм і методів підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності.

Література

1. Бермудес Д. В. Історико-педагогічний аналіз підготовки учителів фізичної культури у вищих педагогічних закладах України / Д. В. Бермудес // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка [Текст]. – Чернігів, 2017. – Вип. 144. – С. 133–138.
2. Дем'яненко Н. М. Загально-педагогічна підготовка вчителя у вищих закладах освіти України в ХІХ – на початку ХХ століття / Н. М. Дем'яненко // Педагогіка і психологія, 1998. – Вип. 4, – С. 141–150.
3. Жигадло Г. Б. (2007). Розвиток методичної підготовки вчителів фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах України (1964–1998 рр.) : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01. «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Г. Б. Жигадло – К., 2007. – 20 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014. : Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>.
5. Іванова Л. І. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями з відхиленням у стані здоров'я: теорія та методика : монографія / Л. І. Іванова. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 600 с.
6. Кравчук Т. М. (2004). Педагогічна підготовка майбутніх учителів фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах України (20 – 80 рр. ХХ ст.) : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01. «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Т. М. Кравчук – Харків, 2004. – 20 с.
7. Мацкевич Н. Фізичне виховання шкільної України. Аналітичний звіт про засідання круглого столу / Н. Мацкевич // Фізичне виховання в школі, 1999, – Вип. 1, – С. 51–55.
8. Назаренко Л. Д. Красота как необходимый компонент формирования личности / Л. Д. Назаренко // Физическая культура в школе: воспитание, образование, тренировка, 2000 – Вип. 1, – С. 48–49.
9. Рядинська, І. А. (2008). Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позаурочної роботи з учнями (друга половина ХХ ст.) : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01. «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / І. А. Рядинська – Харків, 2008. – 20 с.
10. Сущенко Л. П. (2003). Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект) : монографія / Л. П. Сущенко. – Запоріжжя : ЗДУ, 2003. – 442 с.
11. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр» (2013). : Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
12. Хомич Л. О. (1998). Професійно-педагогічна підготовка вчителя початкових класів / Л. О. Хомич. – Київ : «Магістр-S», 1998. – 214 с.

Reference

1. Bermudes, D. V. (2017). Historical and pedagogical analysis of physical education teacher training in higher educational institutions of Ukraine. Chernihiv National T. G. Shevchenko Pedagogical University Bulletin, 144, 133–138.
2. Dem'ianenko, N. M. (1998). General pedagogical preparation of a teacher in higher educational institutions of Ukraine in the XIX - early XX century. Pedagogics and Psychology, 4, 141-150.
3. Zhyhadlo, H. B. (2007). Development of physical education teachers' methodical preparation in higher educational

institutions of Ukraine (1964-1998). (PhD thesis). Kyiv.

4. The Law of Ukraine "On Higher Education" (2014) Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>.

5. Ivanova, L. I. (2013). Professional training of future physical culture teachers for work with pupils with disabilities in the state health: theory and methodology [monograph]. Kyiv: National Pedagogical Dragomanov University.

6. Kravchuk, T. M. (2004). Pedagogical training of future physical education teacher in higher pedagogical education institutions of Ukraine (20 – 80 years of XX century). (PhD thesis). Kharkiv

7. Matskevych, N. (1999). Physical education at Ukrainian schools. Analytical report on the round table. Physical education at school, 1, 51-55.

8. Nazarenko, L.D. (2000). Beauty as a necessary component of personality formation. Physical education at school: upbringing, education, training, 1, 48-49.

9. Riadynska, I. A. (2008). Preparation of future physical education teacher for extracurricular activities with students (second half of XX century.) (PhD thesis). Kharkiv.

10. Sushchenko, L. P. (2003). Professional training of future specialists in physical education and sports (theoretical and methodological aspect) [monograph]. Zaporizhzhia: ZDU.

11. The Presidential Decree "About the National strategy of development of education in Ukraine for the period for 2012 - 2021" (2013) Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.

12. Khomych, L. O. (1998). Vocational-pedagogical training of primary school teacher. Kyiv: Mahistr-S.

УДК 376.352-053.5:3704.382

Соколова О.В.,
к.фіз.вих., доцент
Бессарабова О.В.,
к.п.н., доцент кафедри фізичної реабілітації
Піскоха А.В.,
студент факультету фізичного виховання
Запорізький національний університет, Запоріжжя, Україна

КОРЕКЦІЙНИЙ ВПЛИВ ЗАНЯТЬ РОЗВИВАЛЬНОЇ ТА ІГРОВОЇ СПРЯМОВАНОСТІ НА СЛАБОЗОРИХ ДІТЕЙ

У дослідженні пізнавальну діяльність слабозорих дітей визначено як активну взаємодію суб'єкта з об'єктом, у процесі якої він опановує властивостями об'єкта і підпорядковує їх власній меті. Пізнавальна діяльність слабозорих дітей є специфічним проявом цієї суб'єкт-об'єктної взаємодії, зміст і структура якої обумовлені їх індивідуальними можливостями. Порушення зору в дітей дошкільного віку не являє собою ізольованого «випадіння» аналізатора, а порушує весь хід розвитку дитини. Педагогічний потенціал гри для розвитку дітей дошкільного віку обумовлений тим, що вона є для них провідною, виступає засобом первинної соціалізації особистості, забезпечує входження в систему суспільних стосунків і сферу емоційно насиченої комунікації. методика розвитку пізнавальної діяльності слабозорих дітей 5-7 років засобами рухливих ігор стає більш ефективною при використанні їх відповідно до розвитку особистості дітей, їхніх сенсомоторних функцій і фізичних якостей; у поєднанні з мовними, артикуляційними, пальчиковими, сюжетно-рольовими іграми.

Ключові слова: дошкільний вік, слабозорі діти, ігри, психомоторні функції, базові координаційні здібності

Соколова О.В., Бессарабова Е.В., Піскоха А.В. Коррекционное воздействие занятий развивающей и игровой направленности на слабовидящих детей. В исследовании познавательную деятельность слабовидящих детей определено как активное взаимодействие субъекта с объектом, в процессе которой он овладевает свойствами объекта и подчиняет их своей цели. Познавательная деятельность слабовидящих детей является специфическим проявлением этой субъект-объектного взаимодействия, содержание и структура которой, обусловлены их индивидуальными возможностями. Нарушение зрения у детей дошкольного возраста не представляет собой изолированного «выпадения» анализатора, а нарушает весь ход развития ребенка. Педагогический потенциал игры для развития детей дошкольного возраста обусловлен тем, что она является для них ведущей, выступает средством первичной социализации личности, обеспечивает входение в систему общественных отношений и сферу эмоционально насыщенной коммуникации. Наша методика развития познавательной деятельности слабовидящих детей 5-7 лет средствами подвижных игр становится более эффективной при использовании их в соответствии с развитием личности детей, их сенсомоторных функций и физических качеств; в сочетании с языковыми, артикуляционными, пальчиковыми, сюжетно-ролевыми играми.

Ключевые слова: дошкольный возраст, слабовидящие дети, игры, психомоторные функции, базовые координационные способности

Sokolova Olga, Bessarabova Olena, Piskokha Andrii Correctional impact of the developmental and game activities on the visually impaired children. The article deals with the issue of cognitive activity development of the children with poor eyesight by means of games. The pedagogical conditions of cognitive activity development of the children with poor eyesight by means of games have been theoretically grounded and practically elaborated. The influence of eyesight problems on the cognitive